ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ - 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ - БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 180. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЧЕТВЕР, 25-го ВЕРЕСНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, SEPTEMBER 25, 1975 No. 180. VOL. LXXXII.

УКРАЇНЦІ МЕТРОПОЛІЇ НЮ ЙОРКУ „ВСТАЛИ І БУЛИ ПОРАХОВАНІ"

Як уже інформовано, минулої неділі, 21-го вересня, українці метрополії Ню Йорку - Ню Джерзі - Коннектикат відбули першу на крайову скалю манифестацію з нагоди 200-річчя Незалежности ЗСА, 100-річчя Українського Поселення в цій країні та рівночасно, з нагоди Міжнародного Року Жінки, в обороні українки-політв'язня в СССР. Не зважаючи на доощеву негоду, понад три тисячі чоловіків і жінок, старших і молодших та дітей, „встали і були пораховані" на цій манифестації, що мала широкий відгомін у місцевій пресі, радіо і телебаченні. Внизу: фрагменти з тієї манифестації, що складалася з походу по П'ятій евеню та манифестаційних зібрань в Брасвнт парку і біля Об'єднаних Націй, що їх утривалив фотоапаратом Осип Старостяк.

Манифестаційний похід відкривали зодягнені в народні костюми дівчата і жінки, несучи великі транспаренти з написами - вияснениями хто і чому манифестує.

Шість юних „козаків" на конях привертали загальну увагу численних — як на дощеву погоду — прохожих американців.

Похід замикав прекрасний парадний віз Українського Народного Союзу, приготований місцевим Окружним Комітетом Відділів УНС під проводом Миколи Хомянчука, та на якому можна було милуватись справжнім „цвітом України і красою" — дівчатами в національних костюмах із цьогорічною Міс Союзівкою.

Під час зупинки походу у Брасвнт Парку тисячі манифестантів вислухали палких промов і запевнень видатних американських і українських діячів.

ДОПОВНЕННЯ ДО РЕПОРТАЖУ:

У доповнені до репортажу про Українську Всенародну Манифестацію в Ню Йорку в неділю, 21 вересня ц. р., надрукованого в „Свободі" з 23-го вересня, слід додати прізвище д-ра Рональда Лі Гудро, екзекутивного віцепрезидента Комітету 200-річчя ЗСА при міській управі Ню Йорку, який на закінчення першої частини Манифестації передав на руки голови Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій адв. Романа Гуглевича окрему грамоту, якою цей Комітет відзначає українців, як першу етнічну групу, яка розпочала святкування 200-річчя в Ню Йорку на більшу скалю. На окрему згадку заслуговує також Балетна Школа з Озон Парку під кер. Уляни Шмериковської-Кунинської, яка своїми стилевими строями відзначалася серед маршуючих колон.

СПРОБИ АТЕНТАТІВ НЕ ОБМЕЖАТЬ ПУБЛІЧНИХ ВИСТУПІВ ПРЕЗИДЕНТА

Вашінгтон. — Хоча до Білого Дому наплинає сильна злива листів і телеграм, які закликають президента Форда обмежити його публічні виступи з огляду на два недавні замахи на його життя, і хоча багато законодавців також вважають, що президент повинен принаймні на деякий час оминати безпосередніх зустрічей з великими натовпами людей, то президент Форд у вівторок, до вересня, заявив, що він не думає бути „закладником в Білому Домі" та що далі відбуватиме заплянованні подорожі по різних стейтах і містах та зустрічатися з населенням. Пресовий секретар Білого Дому Рон Нессен заявив, що президент вважає, що його відмова відбувати безпосередні зустрічі з народом ввела б засадничу зміну в американську демократичну політичну систему. Тому він пляную відбути всі заплянованні поїздки, хоча у понеділок, 22 вересня, в Сан Франсіско Сара Джейн Мур старалася застрілити його, як 17 днів раніше намагалася вбити його в Сакраменто Линетт Елис Фромм у Сакраменто, Каліфорнія.

Недавні спроби вбити президента Форда викликали реакцію з боку секретаря скарбу Вілляма Саймона, який повідомив, що його департамент переведе перевірку методів охорони Президента Таємною Службою, яка підлягає під юрисдикцію Департаменту скарбу. Також демократичний сенатор Джозеф Монтоя з Ню Мексіко повідомив, що очолювана ним сенатська підкомісія наступного тижня розпочне розглядати причину, чому Таємна Служба не задержала під арештом Сари Мур, яка два дні перед її спробою замаху на життя Президента сама натякнула поліції Сан Франсіско та працівникам Таємної Служби, що вона „може випробувати систему охорони Президента". Речники поліції і Таємної Служби підтвердили, що вони переслухували її перед прибуттям Президента до Сан Франсіско й навіть сконфіскували в неї один револьвер, але рішили випустити її на волю, бо не вважали її загрозою для життя Президента. Сара Мур тепер має перейти психіатричну перевірку. Вона наразі перебуває в тюрмі і суд заявив, що вона може бути звільнена на поруку тільки тоді, якщо буде зложено 500,000 долярів кавції. Між іншим, Федеральний суд рішив, що Линетт Елис Фромм, яка старалася вбити президента в Сакраменто 5-го вересня, є „умово компетентна" і що судова розправа над нею розпочнеться 4-го листопада. Суд також погодився на вимогу Линетт Фромм, що вона буде своїм власним оборонцем, тобто не користуватиметься послугами адвоката.

КАНДИДАТИ НА ПРЕЗИДЕНТА МАТИМУТЬ ОХОРОНУ

Вашінгтон. — Спеціальна комісія обох Палат Конгресу у вівторок, 23-го вересня, запропонувала, щоб всі кандидати на пост президента ЗСА, які задовольнять вимоги щодо одержання федеральних фондів на ведення їхніх передвиборчих кампаній, були охоронені членами Таємної Служби. Комісія заявила, що таку охорону вже від 1-го жовтня повинні одержати чотиря можливі демократичні кандидати: сенатор Генрі Джексон із стейту Вашінгтон, сенатор Лойд Бентсен із Тексасу, конгресмен Морріс Юдалл з Арізони та алябамський губернатор Джордж Воллес.

Двомовні повіти мають зголосити зміни у виборчих процедурах

Вашінгтон. — Генеральний прокуратор Едвард Леві у вівторок, 23 вересня, оприлюднив список 276-ох повітів в різних стейтах, які повинні зголосити недавні або майбутні зміни у виборчих процедурах до Департаменту справедливости або до федеральних судів, щоб ці зміни були затверджені перед введенням їх в життя. Розпорядження генерального прокуратора Леві базоване на недавно схваленому Доповненні до Акту Виборчих Прав з 1965-го року, яке впровадило двомовність під час виборів у тих повітах де щонайменше п'ять відсотків управлених до голосування не вважає англійську мову своєю рідною мовою. У цих повітах всі повідомлення про вибори та інструкції мусять бути подані не тільки в англійській мові, але також в мові тієї етнічної групи. Хоча наразі тільки 276 повітів зобов'язані зголосити зміни у виборчих процедурах, то існує можливість, що двомовність у цьогорічних виборах зобов'язуватиме в 464 повітах в 27 стейтах. Наразі повіти в наступних стейтах мусять зголосити зміни у виборчих процедурах: Ню Йорк, Тексас, Арізона, Каліфорнія, Кольорадо і Флорида.

П'ять Союзових Округ заповіли збори цього вікенду

Джерзі Сіті, Н. Дж. — З головної канцелярії Українського Народного Союзу інформують, що в кінці цього тижня п'ять Союзових Округ відбудуть свої організаційні збори, у яких братимуть участь секретарі і інші урядовці Відділів, зацікавлені члени і представники Головного Уряду УНСоюзу. Метою таких Окружних Зборів є спільно застановитися над новою тактикою в організуванні членства, щоб до кінця року придбати бодай 2.500 членів.

Збори відбудуться в таких місцевостях: *Трой, Н. Й.*, субота, 27-го вересня, заля Українського Дому при 391 2-га вул., початок 3 год. по полудні. Головний Уряд репрезентуватимуть заступник головного предсідника пані Марія Душник і обласний організатор Василь Оріховський.

Пассейк, Н. Дж. — Українська Централя, 240 Говн евеню, початок год. 6-та вечором, з участю головного організатора Степана Гавриша.

Округа *Сиракюз - Ютика*, неділя, 28-го вересня, — Український Народний Дім, 135 Вашінгтон вулиця, Аборн, Н. Й., початок год. 1 по полудні. Доповідатимуть заступниця головного предсідника Марія Душник, головний радний Володимир Запаранюк і обласний організатор Василь Оріховський.

Перт Амбой, Н. Дж. — Український Народний Дім, 766 Стейт вулиця, початок год. 3-тя по полудні, з участю головного касира мгр Уляни Дячук.

Боффало, Н. Й. — Заля Українсько - Американського Горожанського Центру, 205 Мілтері вулиця, початок год. 6-та вечора, з участю головного організатора Степана Гавриша.

КАНАДА ГОТОВА ДОПОМОГТИ УКРАЇНСЬКИМ ЖІНКАМ-ПОЛІТВ'ЯЗНЯМ

Ню Йорк, Н. Й. — „Як і в випадку Валентина Мороза минулого року, уряд Канади готовий ще в цьому році інтервеніювати в справі українських жінок-політв'язнів та вимагати від уряду СССР пошанування їхніх основних людських прав," — заявив Аллен МекЕкен, міністер закордонних справ Канади, під час пресової конференції тут у понеділок, 22-го вересня. Свою заяву подав А. МекЕкен у відповідь на питання кореспондента „Свободи" чи Канада має замір винести справу українських жінок-політв'язнів на форум Об'єднаних Націй під час теперішньої сесії Генерального Асамблеї, А. МекЕкен додав, що уряд Канади кількакратно виступав „проти порушення людських прав в СССР та в інших країнах світу". Минулого року представники Канади при ОН були звернулися до міністра закордонних справ СССР, Андрея Громика, в справі В. Мороза. Як відомо, уряд Канади вживав ще й інших дипломатичних заходів в справі Мороза, Леоніда Плюща та інших українських політв'язнів на вимогу Комітету Українців Канади та Комітету Оборони Валентина Мороза. У відповідь на поставлене йому питання, А. МекЕкен відмітив, що існують „великі труднощі" в наших намаганнях допомоги політв'язням в СССР, бо уряд тієї держави уважає, що це є „втручанням у внутрішні справи СССР.

А. МекЕкен бере участь в 30-ій сесії Генеральної Асамблеї ОН, яка почалася у вівторок, 16 вересня. З уваги на проголошений ОН Міжнародний Рік Жінки та міжнародною конференцію, яка відбулася в Мехіко Сіті минулого червня, ряд справ повя'заних з справами жінок буде винесений на форум Асамблеї.

Національне питання в СССР буде темою наукової Конференції Колюмбійського університету

Ню Йорк, Н. Й. — „Зміни в населенні і національне питання в Совєтському Союзі" — це тема наукової конференції, яку заплянував Інститут вивчення національного питання в СССР при Колюмбійському Університеті на п'ятницю і суботу, 5-6 грудня. Одинадцять науковців з різних університетів ЗСА візьмуть участь в конференції, серед них український історик проф. д-р Роман Шпорлюк і д-р Анна Процик. Конференцію проводитиме проф. д-р Едвард Аллворт, який очолює Інститут вивчення національного питання в СССР при Колюмбійському Університеті. Основне питання, яке конференція пляную розглянути, це наскільки зміни в населенні СССР визначують національні процеси в цій колоніяльній імперії. В дальшому, конференція пляную розглянути вплив історії, культури і політичних чинників на національні процеси в СССР та їх особливості у світлі загальних світових процесів.

Новий прем'єр Португалії закликає до єдности

Лісбона, Португалія. — Новозаприсяжений прем'єр-міністер Португалії, адмірал Жозе Пінгейро де Азеведо, виступаючи в радіо і телевізії після відбуття церемонії заприсяження та інсталяції шостого з черги пореволюційного уряду, заявив, що майбутній уряд має намір докласти всіх зусиль, щоб розв'язати конкретні проблеми політичного, економічного і соціяльного характеру. „Але я потребуватиму в цьому підтримки народу, і передусім абсолютної єдности усіх прошарків населення" — заявив Азеведо. Він дальше сказав, що у своїй діяльності новий уряд має намір керуватися такими принципами: національна незалежність, багатопартійна демократія, захист інтересів робітників і народу, забезпечення демократичних свобід, захист революції та її завоювань, мир і міжнародне співробітництво, послідовна деколонізація, пошанування конституційних прав, співпраця між Революційною Радою і політичними партіями країни. Азеведо назвав свій уряд — урядом єдности політичних сил, які стоять на подібних політичних платформах.

Округа УНС Нюарку відбула організаційні наради

Секретарка 340 Відд. УНС пані Софія Оріховська передає головному організаторові С. Гавришові 11 аплікацій нових членів, а обласний організатор Василь Оріховський передає 9 аплікацій — разом передано 20 аплікацій.

Нюарк — В суботу, 20-го вересня, тут в залі УНДому відбулися організаційні наради Нюарської Округи УНСоюзу, яка об'єднує 22 Відділи, що нараховують разом понад 2,300 членів. Наради відбув і ними проводив голова Округи Юліян Баранюк, а обов'язки протоколиста сповняла пані Ольга Осередчук. Відкриваючи наради, Юліян Баранюк привітав приявних, між ними головного організатора Степана Гавриша, головного районного Євгена Іваніва і обласного організатора Василя Оріховського. Він коротко з'ясував ціль нарад та висловив подяку членам Комітету Союзового Дня, що відбувся 7 вересня ц.р. Запрошений до слова головний організатор Степан Гавриш обширно представив стан організаційних здобутків за 8 місяців, підкресливши суму забезпечення 1,830-ох членів на 4,380,000 долярів. Він також заторкнув фінансову ділянку, доказуючи циферно про стабільну господарку УНСоюзу та порушив справу Української Будівлі і Боргових Зобов'язань.

(Закінчення на стор. 3-ій)

В КІНЦІ ЦЬОГО ТИЖНЯ ВІДБУДЕТЬСЯ КРАЙОВИЙ З'ЇЗД ТУСМ-У

Філядельфія. — В суботу і неділю, 27-28-го вересня ц.р. в конференційній залі „Пенн Центер Інн" при 20-й і Маркет вулицях у Філядельфії відбудеться VIII Крайовий З'їзд Товариства Української Студіюючої Молоді ім. Миколи Міхновського (ТУСМ). Реєстрація усіх делегатів розпічнеться в суботу, 27-го вересня о год. 9-й рано.

У програмі З'їзду окрім ділової частини і полагодження цілого ряду організаційних справ, заплянованно відбути панель на тему: „Зовнішня діяльність українців в діяспорі". Запрошені доповідачі: д-р Маруся Бек, колишня радна міста Детройту, ред. Ярослав Гайвас, відомий публіцист, інж. Богдан Федорак, віцепрезидент Українського Конгресового Комітету Америки і Роман Зварич, секретар КУ ТУСМ. Панель відбудеться в суботу між 3-4 годинами. Після панелю — запити і дискусія. О год. 5:30 до 6:30 програмою доповідь на тему: „Завдання українського студентства, зокрема членів ТУСМ-у", виголосить довголітній тусмівець Лев Івасків. Цього ж дня о год. 8-й розпічнеться спільна вечеря, а після того забава з танцями. Ці імпрези відбуватимуться в залі церкви Христа Царя при Каюга і 17-й вулиці.

В неділю, 28-го вересня після Богослужб в обидвох церквах, які відправляться о год. 9-й рано, розпічнеться остання сесія З'їзду — розглянення і продискутування запропонованих резолюцій, внески і побажання та закриття. Вибір нових керівних Органів ТУСМ-у передбачено на суботу від год. 5-ї по полудні.

Українська Американська Асоціяція Університетських Професорів заповідає свій з'їзд

Детройт, Міч. — Українська Американська Асоціяція Університетських Професорів, Президію якої очолюють тепер проф. Микола Степаненко — голова і проф. Ігор Каменецький — секретар, відбуде тут в неділю, 5 жовтня ц. р. (початок год. 10 ранку) в приміщеннях Мічіґенського університету, свої дев'яті з черги Загальні Збори.

Після заслухання й обговорення звітів уступаючої Управи, схвалення абсолюторії, прийняття резолюцій і рішень у важливих справах дальшої діяльності, а також вислухання повідомлення Виборчої комісії про вислід виборів, будуть виголошені дві доповіді: проф. д-ра Ігоря Каменецького про „Питання напрямних української наукової політики в діяспорі" і д-ра Антона Жуковського, заступника президента УККА і репрезентанта українських професіоналістів, про діяльність нашої громадської Централі.

Як уже інформовано, на передодні З'їзду, тобто в п'ятницю, 4-го жовтня, з продовженням у суботу, в приміщеннях цього ж університету відбудеться симпозіюм, який розглядатиме тему: „Націоналізм в СССР й Східній Європі в добі Брежнєва і Косигіна" з участю 40 доповідачів і дискутантів, серед яких буде також 7 українських професорів.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ІНАВГУРАЦІЙНА СЕСІЯ УКУ

Чікаго, Ілл. — Філія Українського Католицького Університету інформує, що тут у п'ятницю, 10-го жовтня ц.р. о год. 7:30 вечора в приміщенні собору свв. Володимира і Ольги відбудеться інавгураційна сесія 1975-76 академічного року. Перед сесією буде відправлена Панахида за душу недавно спочилого бл.п. проф. Миколи Чубатого, декана факультету права і суспільних наук УКУ. В програмі Сесії: слово відкриття — о. д-р Іван Теляковський, слово д-ра Василя Маркуся і доповідь д-ра Василя Ленцика на тему „Трагедія Унії на Холмщині".

ДОПОВІДІ ПРО КОНФЕРЕНЦІЮ В МЕХІКО

Асторія, Н.Й. — Управа Відділу Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України інформує, що в неділю, 28-го вересня ц.р. о год. 5-й по полудні в Домі СУМА при 34-14 31-ша евеню в Асторії учасники Міжнародної Жіночої Конференції в Мехіко пані Дарія Степаняк (ОЖ ОЧСУ), Наталія Хомут (УДЖО) і Галя Климук (ТУСМ) виголосять короткі інформативні доповіді і поділяться своїми враженнями з Конференції. Відбудеться також висвітлення прозірок.

ТОВАРИСЬКІ СХОДИНИ УІА

Ню Йорк, Н.Й. — Товариство Українських Інженерів Америки — Метрополітальний Відділ влаштовує в суботу, 27-го вересня ц.р. в залі Українського Інституту — 2 Схід 79-та вулиця о год. 7-й вечора товариські сходини. В програмі сходин арх. Любомир Калинич і арх. Петро Палашевський виголосять доповіді про „Народження архітектурної ідеї" і „Може до церкви — на вечерю". Після доповідей товариська гутірка.

У 40-РІЧЧЯ ООЛ

Ню Йорк. — Лемківський ювілейний бенкет відбудеться тут уже в найближчу суботу, 27-го вересня 1975 р. для відзначення 40-річчя Організації Оборони Лемківщини при церкві св. Юра при Шостій вулиці відбудеться в шкільній авдиторії в ЗСА і Канаді. Бенкет в Ню Йорку з 6-ої години вечора. В програмі багато лемківської програми: ввідні виступи Івана Скварнянського, ред. Юліяна Тарновича-Бескида з Торонта, проф. д-ра Олекси Біланюка, дир. Йосипа Гірняка, д-ра Ярослава Падоха, пісні Лемківщини у виконанні проф. Романа Левицького і сестер Шумилович та ін.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Нагода для всіх

Згідно з останнім повідомленням, Адміністрація 200-річчя Американської Незалежности (АРБА) із продажу пам'яткових медальйонів здобула дальших два мільйони долярів і призначила їх цілковито на так звані дорівняльні фонди на покриття видатків преріжних груп населення, зокрема молодечих, жіночих і етнічних, в їхніх стараннях і починах для відповідного відзначення цих великих роковин. Фонди розділено по 40,000 долярів для кожного із 50-ти стейтів і стейтові комітети та комісії 200-річчя приділюватимуть ці дорівняльні суми на раніше апробовані програми. Новістю в розподілі цих фондів є те, що ними дорівнюватиметься не тільки зібрані цими групами фонди - готівку, але також перераховані на „дзвінку монету" працю та витрачений час. Було б — як кажеться — гріхом не скористати з такої нагоди.

Деякі з наших громад і організацій вже раніше успішно в цій справі клопоталися. Недавно ж інформовано, що наш Громадський Комітет у Філядельфії одержав 20,000 долярів таких дорівняльних фондів на видання публікації про поселення українців у Пенсильвенії та їх вклад у розвиток і розбудову країни. Відомо, що подібні публікації заплянували і приготовляють інші наші місцевості; солідніші наукові праці про українців в Америці приготовляють УККА, Українське Історичне Товариство мають у цій справі свої пляни наші наукові установи НТШ і УВАН. Та справа не тільки в публікаціях, але і в прерізних імпрезах. З дотеперішніх повідомлень АРБИ виходить, що в програму відзначування 200-річчя Американської Незалежности можна практично включити кожний почин і кожну активність, що проходитиме під знаком цих роковин.

Дотеперішній досвід виявляє, що ми, українці, рідко коли вміємо користати з таких нагод. Через свою стриманість та нехіть користати з „чужих" фондів, що включає навіть такі правно і законно належні нашим людям, як соціяльне забезпечення та всілякі соціяльні допомоги, українці цілком певно останні, що з цього користають, втрачаючи сумарично мільйони належних їм грошей. В цьому відношенні ми аж ніяк не є „американцями".

Щоб скористати з дорівняльних фондів повністю, нам необхідно виконати — крім формальностей — головну нашу власну передумову: зібрати якнайбільше власних фондів, щоб було що „дорівнювати". Саме тепер відбувається проголошена нашим Крайовим Комітетом 200-річчя ЗСА і 100-річчя Українського Поселення збірка цих фондів. Беручи справу теоретично, кожна наша пожертва на ту ціль є, чи при наших стараннях може бути, подвійна, бо кожний наш пожертвуваний доляр теоретично може мати своє „дорівняння" з тих фондів, що їх призначає АРБА.

Таки справді було б „гріхом" не скористати з цієї нагоди і не скористати максимально в наших можливостях.

Вимога часу

Хоча Департамент праці минулого тижня повідомив, що протягом серпня ціни на продукти широкого вжитку, збільшилися на дві десятих одного відсотка, що становить найменший місячний зріст за останніх три роки, то урядові економісти і спеціялісти з приватного сектора твердять, що таке мале збільшення в цінах є „тимчасовим явищем" та що в наступних місяцях ціни на різні продукти напевно зростуть набагато більше. Деякі економісти навіть перестерігають, що країні може загрожувати нова інфляція, якщо Конґрес і Білий Дім не поробл ять деяких конечних заходів, зокрема, якщо не прийдуть до порозуміння щодо урядової контролі над цінами американських нафтових продуктів і щодо зменшення видатків федерального Уряду.

Як відомо,справа урядової контролі над цінами нафтових продуктів стала особливо серйозною, бо президент Форд пропонує, щоб ця контроля була ступнево зовсім зліквідована, а контрольований демократами Конґрес плянує привернути цю контролю, яка була знесена 1-го вересня. Отже, конфронтація між Білим Домом і Конґресом щодо розв'язки енергетичної проблеми може спричинитися до великого зросту в цінах, а навіть, можливо, до відновлення інфляції. Добро країни та зокрема добро пересічних американських споживачів вимагають співпраці Президента й законодавців щодо розв'язання цієї проблеми, а не теперішньої конфронтації.

Натомість на відтинку обмеження видатків федерального Уряду, то вже тепер можна завважити частинну співпрацю між законодавчою та виконавчою частинами Уряду. Це відрадне явище віддзеркалює факт, що минулого тижня Сенат проголосував обмежити підвишки в платнях федеральних урядовців, включно з членами Конґресу, до 5 відсотків, замість до 8.66 відсотка, як це вимагали представники федеральних працівників. Таким чином Сенат підтримав президента Форда, який вважає, що 8.66-відсоткові підвишки були б „інфляційні". Коментатори вказують, що Палата Репрезентантів піде за прикладом Сенату, то федеральний Уряд заощадить коло 1.5 більйона долярів протягом наступних 9 місяців, тобто до кінця поточного фіскального року.

Співпраця між Сенатом і Білим Домом щодо обмеження підвишок в платнях федеральних працівників повинна послужити прикладом для інших обмежень у видатках федерального Уряду.

Східні патріярхати загрожені – каже грецький Митрополит

Атени, Греція. — Виступаючи тут на конференції єпископату Грецької Православної Церкви, Митрополит цієї Церкви Партеній закликав православні патріярхати Близького Сходу — Олександрію, Антіохію й Єрусалим, до тісної співпраці між собою, вважаючи, що дальше існування цих патріярхатів сильно загрожене не тільки через політичні обставини та заникання кількости вірних, зокрема через мішані подружжя з іншовірцями але також через експансивність більших Православних Церков. Преса відмічує, що Партеній мав, мабуть, на увазі Російську Православну Церкву і домінуючу ролю московського патріярхату.

Роман Рахманний

СЛОВО ПРО НЕЗАЛЯКАНУ НАЦІЮ

II

УПА була регулярною армією, і то не завдяки мундирам, відзнакам чи парадним маршам, але завдяки твердому вояцькому вишколові, самодисципліні, завдяки бойовому досвідові.

УПА була регулярною армією, бо мала власну структуру регулярної армії — складалася із чот, сотень і куренів. УПА мала свої мобілізаційні округи, свою медичну службу, свою дисциплінарну жандармерію, свої власні системи постачання, зв'язку та інформації.

Від липня 1944 року почавши, УПА діяла під політичним керівництвом УГВР. Члени тієї ради були діячами різних політичних середовищ із різних областей України, різних віровизнань і відмінного світовідчування.

Енергетичним елементом, що наснажував усі три формації новими силами і організував людську базу в терені, була Організація Українських Націоналістів, що нею керував генерал Тарас Чупринка. Мережа ОУН творювала саме ту „живу воду" людських мас, про які говорить, як про незамінний чинник усякої революційної армії, Мао Тсе-тунг.

Підкреслюю цей аспект, бо його — в наслідок груповиих полемік — дехто знецінює або недоцінює. А втім, пропагандисти Москви без упину, уже 30 років, намагаються збезчестити навіть саму назву націоналіст. І по мережі ОУН Москва вдаряла насамперед і найлютіше, бо знала, що без того зв'язкового між армією і народом революційна армія всохне, як дерево без ґрунту.

Теперішні публікації Москви та офіційної УССР, спрямовані проти діячів ОУН та УПА, показують, що лінія ворожого наступу не змінилася. А, довершивши підступного вбивства керівника ОУН сл. п. С. Бандери і проф. Л. Ребета закордоном, Кремль дав ще один доказ того, що український націоналіст, навіть на т. зв. мирному поселенні у вільному світі, далі залишається борцем на українському визвольному фронті. Той фронт не має запілля, безпечнішого, ніж перебування в Україні. Тому між патріотами в Україні та патріотами закордоном по суті немає різниці, якщо вони діяльні. Вони однаковою мірою виставлені на удари Москви.

Про це треба пам'ятати сьогодні, коли ворожа пропаганда знецінює ролю українських патріотів закордоном і пробує звести українську політичну еміґрацію на шляхи культурництва, етнографічного побуту, а зокрема пробує придушити думку про збройну боротьбу.

Саме із московського джерела зачерпнуто у нас твердження про те, що, мовляв, збройна боротьба лише спричинює даремні і надто численні жертви в людях. На доказ того твердження у нас дехто каже, що саме УПА спричинила такі зайві та великі втрати серед українців.

Які ж були ці втрати?

Дослідники пояснюють, що УПА і ОУН з усіма їхніми прихильниками мали відносно малі втрати в людях у боях з ворогами. Однак, у тому самому часі УПА знищила понад 35 тисяч регулярних московських солдатів, офіцерів і підофіцерів, у тому числі багато членів спеціялізованих відділів. А що сказати про втрати німців та інших наїзників, що впали від зброї УПА?..

Сьогодні вчені на Заході, на доказ сили українського визвольного руху, часто подають загибель гітлерівського вожака Віктора Люце і совєтського маршала Ватутіна від зброї УПА!.. Жаден із тих учених не робить українцям закиду, що вони втратили багато вояків і бойовиків у війні проти таких могутніх противників. Бо ті вчені знають, що ці втрати були мінімальні.

Та й без чужинців ми самі те знаємо!

Адже у 1933 році понад сім мільйонів чоловіків, жінок, старих, молодих і дітей умерли з голоду в мирний час і на порозі великого врожаю. Вони не мали ніякої зброї. Вони навіть не хотіли мати її. Вони, мабуть, і не думали про самостійну соборну українську державу. Вони тільки хотіли жити, орати, сіяти, збирати, вирощувати і виховувати дітей; вони готові були платити податки і давати рекрута для імперського війська. Вони не організували визвольного руху.

А все таки цих мирних сім мільйонів українців винищено голодом... І культурний світ навіть оком не моргнув на той найбільший злочин людства XX століття. Значить, загибель тих семи мільйонів людей була абсолютно зайвою. Це не була самопожертва за вищу ідею існування.

А що вже говорити про сотні тисяч українців у тюрмах, на засланнях, у лісах Арктики чи таки просто розстріляних в Україні і похованих там, де тепер є площадки для комсомольських танцюристів... Сьогодні світ уже визнає ці страшні статистичні дані... А. Солженіцин тільки нагадав їх.

А згадаймо українські втрати під час Другої світової війни.

Під Бродами, по стороні німців, українцям пропало приблизно десять тисяч самого квіту бойової молоді! А в совєтській армії — понад три мільйони українців носили осоружні московські мундири і сотнями тисяч гинули за інтереси окупанта. Обраховано, що внаслідок московсько - німецької війни загинуло — без участи УПА! — приблизно десять мільйонів українців.

„Не за Україну, а за її ката..."

На тлі цієї страшної картини даремних втрат, пасивних жертв, кожен українець і кожна українка, що воювали за „самостійну Україну", у своїй справжній українській військовій формації, під наказами своїх старшин і під наглядом свого політичного керівництва, були і є героями - рятівниками чести особистої та національної.

Якщо б таких вояків на території України під час минулої війни не було, тоді ніхто у світі не визнавав би нас, українців, за окрему націю: нас вважали б лише с о в сторосійськими людьми. А так нас визнають і шанують, як членів нації, що видала з себе вояків - борців за права української людини і всіх поневолених національностей.

Бо внесок УПА і всього визвольного українського руху в скарбницю людства не обмежується лише збройними рейдами і перемогами суто військового характеру. Дослідники Заходу тепер визнають, що збройний українець збудив десятки мільйонів совєтських громадян, які раніше покірно страждали у концтаборах Росії. Вони вважали своє ув'язнення „адміністраційною помилкою". Щойно коли у табори почали попадатися полонені вояки УПА і бойовики ОУН, тоді в системі Архіпелагу ГУЛАГ змінився дух. Людська гідність почала брати верх над приреченою покірливістю.

Ось один приклад, що його подає совєторосійський автор. Він пише про малолітнього в'язня зі Станиславівського району. Його батьків НКВД вирішило вивезти на Сибір. Один із енкаведистів знущався над його матір'ю так, що вона від того померла ще поки її депортовано. Хлопця в той час не було вдома і він уникнув вивозу. Але не рятувався втечею в інший район. Він придбав револьвер і застрелив того енкаведиста на порозі будинку міліції.

Як малолітнього, його заслали в один із концтаборів. Вістка про хлопчину, що сидить „за справжню справу", рознеслася по багатьох таборах. Автор книги каже, що багато в'язнів приходили, щоб тільки поглянути на того хлопця і пересвідчитися, що таке можливе: що є українець, який посмів кинути виклик могутній совєтській владі; що знищив одного ката; що мав якусь ідею і боровся та терпить за неї; що мав гідність і обороняв гідність матері, батька і свою власну!

Таких випадків було більше. Чужинці, які пережили пекло с о в єторосійських концтаборів, засвідчують: вояки УПА і бойовики ОУН були організаторами страйків і повстань у системі Архіпелагу ГУЛАГ. Це вони зламали найтяжче ярмо в світі — ярмо постійного страху!

Того страху не могли перемогти совєтські люди, що не розуміли, за що влада їх переслідує, за що мучить і за що убиває. Тому імена тих „совєтських людей" повік залишаться тільки мертвою статистикою. Тим часом імена воїнства УПА і бойовиків ОУН далі є живою історією людства, що відроджує народи.

Ось чому ми сміливо маємо глянути в очі тому хлопчикові, який свого батька запитував: — Тату, чи

(Закінчення на стор. 3-ій)

Василь Маркусь

КАРДИНАЛ ВІЙО ВІДПОВІДАЄ

I

Частина української преси помістила в серпні і вересні тексти двох листів президії і головної ради Українського Патріярхального Світового Об'єднання за Єдність Церкви і Народу, що були відгомоном Конгресу українських католицьких мирян в Кастель Гандольфо 15 липня ц. р. Листи були адресовані до Вселенського Архиєрея, Папи Павла УІ та до Секретаря відділу публічних справ (колишній Секретаріят Стану), кардинала Жана Війо. Крім президії і членів головної ради УПСО листи підписали речники п'ятнадцятьох крайових і міжкрайових мирянських і релігійних організацій, разом 35 підписів.

Зміст листів до Апостольської Столиці

Нагадаємо зміст українських листів. В листі, адресованому особисто до Папи Павла (оригінал українською мовою, переклад по-англійському), підписані порушили справу відомого Папського листа до Блаженнішого Патріярха Йосифа з 24-го травня ц.р., в якому він повновно висловлюється негативно щодо визнання українського католицького Києво-Галицького Патріярхату. Лист спростовує твердження Папського листа, що вживання титулу Патріярха в Українській Католицькій Церкві „спричинило великий заколот і поділ між єпископами, священиками і вірними візантійсько - українського обряду". Якраз навпаки, заявляють підписані, „сама ідея патріярхату та особа Їх Блаженства Патріярха Йосифа І, Ісповідника віри, є найбільш об'єднуючими чинниками для Владик, священиків, монашества та мирян нашої Церкви".

В листі сказано, що справа українського католицького Патріярхату має підтримку загалу вірних, громадської опінії, преси та організацій, а противники Патріярхату становлять „незначну меншість". Стверджено далі, що завершення УКЦеркви в Києво - Галицькому Патріярхаті, який матиме універсальну, тобто не територіяльну, а персональну юрисдикцію, стане чинником об'єднання цілої нашої Церкви та доказом її живучости, включно з Церквою в катакомбах. „Створення Києво-Галицького Патріярхату скріпить віру в нашому народі, викличе релігійний запал і підтвердить вірність Святій Апостольській Римській Столиці та Наслідникові св. Петра", — сказано в листі в найбільш льояльній і протоколярно витриманій формі.

Другий лист, адресований до кардинала Війо (українською і французькою мовами), порушує справу Української Католицької Церкви під Совєтами, її важку долю переслідування та політику Ватикану супроти цього. Зокрема автори листа покликуються на участь представників Апостольської Столиці на конференції в Гельсінках у справі европейської безпеки і співробітництва. Критично висловлюється в листі, що на конференції не було поставлено ясно і конкретно свободу релігії в СССР, а зокрема проблему відновлення заборонених релігій в тій країні, до яких належить й УКЦерква. Дослівно написано в цьому листі про цю справу так:

„Українська Католицька Церква є сьогодні поза законом в СССР. Її вірні домагаються легалізувати відкриту діяльність цієї Церкви згідно з існуючим законодавством та в ім'я прав людини. Це домагання повинно бути підтримане представниками Святої Столиці. Якщо акти про европейську безпеку і співробітництво будуть підписані представником Святої Столиці без зобов'язань з боку уряду СССР респектувати вільне здійснювання релігійної свободи, то ми будемо уважати це великим знехтуванням основних моральних принципів та обов'язків Вашого високого уряду і Вашої особи."

Далі в листі сказано, що українські мирянські організації бажають бути поінформованими, що зроблено Апостольською Столицею в справі відновлення у правах УКЦеркви в Україні, а також автори очікують запевнення, що чинники Ватикану будуть виступати в обороні переслідуваної Церкви та її репресованих вірних.

(Продовження буде)

ДОПОВІДЬ РЕД. ОСИПА ЗІНКЕВИЧА

Рочестер, Н.Й. — В неділю, 28-го вересня ц.р о год. 4-й по полудні тут в приміщенні Українського Народного Дому при 831 Джозеф евеню, відбудеться доповідь редактора видавництва „Смолоскип" Осипа Зінкевича на тему: „Від Самвидаву до підпілля в Україні". Доповідь організує 20-й Відділ Організації Державного Відродження України (ОДВУ). Після доповіді — запити і дискусія.

Лука Луців

В. СОФРОНІВ ЛЕВИЦЬКИЙ НАПИСАВ НОВУ П'ЄСУ

Я дістав від відомого письменника В. Софронова Левицького листа, в якому він повідомляв мене, що „йому вдалося написати п'єсу із Львівського побуту на три дії під назвою „Рапсодія недокінчена". (Чи ця назва Вам відповідає?). Ця п'єса в наших умовах, мабуть, ніколи не побачить світу окремим друкованим виданням, я переробив її на циклостилі і посилаю Вам один її примірник. Може зможете її прочитати і, евентуально, написати про неї кілька слів у „Свободі", якщо вона буде того варта. Може якраз якийсь наш театральний ансамбль набере охоти поставити її на сцені".

В останніх днях в нашій пресі появилися голоси про те, що треба конче подбати про пожвавлення праці в ділянці театрального мистецтва. Паризьке „Українське Слово" писало, що „перед у цій ділянці повинні вести наші колишні і теперішні професійні і півпрофесійні актори та особи, особливо театральним мистецтвом зацікавлені". А щоденник „Свобода" надрукувала 25-го квітня ц. р. передовицю, в якій пишеться, що „справа театрального мистецтва, в якій не було б форми — професійних, півпрофесійних чи аматорських одиниць, не тільки заслуговує, але й вимагає нашої максимальної уваги". Дальше пишеться в цій передовій, що успіхи „Заграви" з Торонта, філядельфійського „Театру у п'ятницю" та зокрема „Студії мистецького слова Лідії Крушельницької виставою „Ой, не ходи Грицю" — повинні заохотити до пожвавлення праці в ділянці театральній".

Про нову п'єсу В. Софронова Левицького можна сказати те, що її автор не новик у праці з театром і для театру. Він працював у цій ділянці у Львові, а тут видав дві книжки творів, з яких могли б користати театральні ансамблі та театральні аматорські гуртки.

Нова його п'єса, має три дії, надрукована на 46 сторінках. Місце дії для всіх актів — вітальня інтелігентної родини у Львові. Час дії — 1933 і 1941 рр. (німці бомбардують Львів). (Автор знає про труднощі з декораціями, і це взяв до уваги в своїй п'єсі).

Акція місцями гостро напружена. Ось ява п'ята в першій дії. Роман до мами і до дружини:

— Без плачів! Сьогодні сталося щось поважне. Завтра довідаєтеся з газет. Двох наших при тому зловили. Я чудом вирвався. Мушу втікати за кордон".

Ця сцена між Романом, дружиною і мамою кінчається тим, що поліція приходить арештувати Романа, але він кілька хвилин тому втік бічними дверима...

Не можна подавати змісту п'єси, бо тоді не було б зацікавлення п'єсою.

Гадаємо, що письменницьке ім'я автора, його дотеперішня праця в ділянці театрального мистецтва та його самокритицизм дають доволі запоруки в тому, що його п'єсою „Рапсодія недокінчена" зацікавляться ті, що хотіли б оживити театральну діяльність між українцями у вільному світі.

Адреса автора: W. Lewytsky, 9 Woodhaven Heights, Toronto 21, Ontario, Canada.

Леонід Полтава

ГІДНО ЗУСТРІНЕМ ГОЛЛЯНДСЬКИХ БРАТІВ

(Репортаж)

2

За останні 25 років чимало самих українців зневірилось і покинуло справу служіння своїй улюбленій ідеї, але серед цих голляндців не знайшлося ні одного такого! Зміни в складі Візантійського Хору були тільки внаслідок змін віку співаків. Впродовж чвертьсторіччя ні один голляндець не покинув улюбленої справи, спихаючи „вину" на те, що важко працює, має велику родину, великі обов'язки чи якісь „інші" переконання... Пошануймо їх за це виявом особливої уваги, бо вони варті не лише чемностевої уваги, а й справжньої людської любови.

Д-р Мирослав Антонович

Це багатогранно обдарована людина, яка, услід за виcловом Ґете, що „талант — це посидющість", послідовно і пильно йде до вершин розвитку своїх талантів, знань і культури.

Співак-соліст (баритон), музиколог, автор багатьох праць різними мовами, в тому й на українські теми, композитор, у творчому доробку якого є видатні твори, і перш за все — видатний диригент, М. Антонович народився 1917 р. у Долині біля Стрия, в Західній Україні. Закінчив гімназію у Львові, студіював музикологію у Львівському Університеті та в Музичному Інституті ім. М. Лисенка, потім у Львівській Консерваторії; диригував хором питомців у Малій Семінарії, виступав також як співак-соліст. По Другій світ. війні перебував в Ульмі над Дунаєм, а з 1948 р. переселився з Українською Духовною Семінарією до Голляндії, у Кулемборг, де диригував хором та одночасно студіював в Університеті в Утрехті. Там же в кінці написав докторську дисертацію в 1951 р. Того ж року заснував Візантійський Хор і став його незмінним мистецьким керівником та диригентом, з однорічною перервою, коли в 1953 році одержав стипендію від Гарвардського Університету в Америці і тут студіював впродовж року в Кембріджі. З 1954 р. проф. д-р Мирослав Антонович працював асистентом, потім науковим робітником, а з 1962 р. працює старшим науковим робітником при Утрехтському Університеті.

Музикознавчі праці д-ра М. Антоновича друковані окремими виданнями та в журналах відповідного профілю українською, голляндською, німецькою, французькою, латинською, словінською та ін. мовами.

Як мистецький керівник хору і диригент, він принципово оминає твори, написані в Україні під большевизмом після 1920 року, зберігаючи українську незайману мелодику. У програмі Візантійського Хору, надзвичайно багатій, — релігійні українські пісні, в тому й стародавні, твори Бортнянського, Веделя, Березовського та інших композиторів - клясиків, у тому М. Лисенка, С. Людкевича, Д. Котка й багатьох ін. Хор під його диригуванням інколи виступає також із симфонічними оркестрами.

Д-р Мирослав Антонович — не політик. Та він знає, що політику роблять фактами, і він дає світові незаперечний факт величі української вокально - музичної культури. Годі переоцінити і той факт, що українські твори виконують під його керівництвом голляндці. Західньоевропейська преса, оцінюючи виступи Візантійського Хору, часто пише й про Україну та нерозв'язану і в XX сторіччі українську проблему.

Дуже важливий і факт плекання українського релігійного мистецтва, і пропаґування його серед різних народів світу в той час, коли в поневоленій Україні „навіть молитись ворог не дасть".

Маестро Володимир Луців

Хто не знає Шевченкового кобзаря Перебендю, старого і сліпого, який „усюди вештається та на кобзі грає"? Дорогий той образ для нас, дорога праця, яку віддав своєму народові сліпий кобзар.

Зовсім інший зовнішній вигляд у пропаґатора і носія кобзарського мистецтва — маестра Володимира Луцева. Середнього росту, гарний, стрункий, підтягнений, завжди вишукано зодягнений, усміхнений. Це людина, яка володіє багатьма мовами, яка вміє відповідно вести себе і в середовищі робітників і серед значних подорожніх на кораблі „Квін Мері", напівказкових магараджів, і вміє цікаво й плідно — з української точки зору — поговорити з випадково зустрінутим серед океану російським поетом, який майже забув про Україну в сибірських снігах, Є. Євтушенком...

Володимир Луців співатиме як соліст (тенор) із Візантійським Хором, і напевно виступить з кількома творами, як співак - бандурист. Він, здається, неперевершений нині в історичному репертуарі виконавець козацьких дум, але він такий же цікавий, привабливий і достовірний у репертуарі сучасному, ба, навіть у... неаполітанських піснях, перекладених на українську мову, що їх співає під звуки бандури.

Велика різниця між ним і Шевченківським „Перебендею, та одна характеристична риса залишається незмінною: обоє вони служать рідному народові і рідній справі. І нині, коли В. Луців співає у вишуканому відпочинковому місці в Англії, і під час концертових виступів на кораблях чи десь у Африці — син України, далекий нащадок славетних кобзарів не забуває включити до свого репертуару й кілька українських пісень чи пояснити чужоземним слухачам, що таке бандура і що діється нині в окупованій Москвою Україні.

(Закінчення буде)

СЛОВО ПРО НЕЗАЛЯКАНУ НАЦІЮ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

українці виграли якусь війну, або принаймні одну битву?

— Ми скажемо йому та всім українським дітям:

— Так, українці виграли багато битв і воєн, у різні епохи своєї історії. Ваші предки прибивали щити на воротах Царгороду. Ваші предки з Сагайдачним палили Москву. Ваші предки здобули блискучі перемоги над поляками, мадярами, росіянами, та іншими агресорами. Але найбільшою їхньою перемогою XX століття є перемога над московським страхом, що мільйонам людей здавався непереможним. Будьте горді з того, що ви належите до незаляканого українського роду!

До цієї перемоги великою мірою причинилися і ті друзі воїни — учасники рейдуючої частини УПА, що, прорвавшися зі зброєю в руках на Захід, допомогли українській політичній еміграції довести світові правду про Україну — про незалякану українську націю.

Їх завдання ще не закінчене. Довкола нас, як і колись у минулому, багато слабодухів, що немов потопельники тягнуть на дно зневіри нашу молодь і дорослих — радять нам забути про активний опір наїзникові. Тож допоможіть відродити козацького духа збройної боротьби всупереч усім книжникам. Не дозвольте їм перетворити нас у залякану націю.

А далі, я, мабуть, висловлю думку багатьох українських патріотів, коли додам: — Воякн УПА! Поверніть нам єдину УПА, що її на еміграції поділили книжники - політикани.

Сьогодні уже не вистачає слів — треба діл.

Це вперті теж поклик усіх тих українців, що загинули в боротьбі та в тюрмах, або й мирно померли у чужоземних державах. Із могил, відомих і невідомих, кличуть: відродіть духа збройної боротьби і приверніть єдність вояцтва УПА, що існувала за життя генерала Тараса Чупринки!

(Кінець)

Біля джерел нашої культури

Пожертви у Фонд видання і збереження літературної спадщини Володимира Винниченка

Перед наближенням сторіччя від дня народження Володимира Винниченка, Комісія УВАН для вивчення й публікації спадщини Винниченка, поставила перед собою нові, важливі для історії української літератури і громадської думки завдання. А з них насамперед:

1. Підготовити й опублікувати І-ий том „Щоденника", в який увійдуть письменникові записи і нотатки від 1911 по 1920-ий рік включно.

Підготовити до публікації ІІ- том „Щоденника", в який увійдуть записи від 1921 року по 1928 рік включно.

2. Підготовити і видати досі недрукований (зберігся тільки в рукописі) роман „Вічний імператив" (1936), у якому В. Винниченко, — перший в українській і чи не перший у світовій літературі, — передбачив винайдення атомової зброї.

3. Підготовити і видати збірник праць про життя і творчість В. Винниченка.

Винниченківська комісія УВАН цим з вдячністю відзначає, що на цю велику, важливу і вельми коштовну працю вже в цьому році надійшли пожертви від таких наших громадян:

Д-р, св. п. Петро Кулиняк — 1.500 дол. (Попередня пожертва — 2,000, щазом 3,-500), інж. Василь Ростун, Чікаго—400 дол., пані Олена Козєй (Вінніпег, Канада) — 250 дол., інж. Святослав Боженко, зі Сан Франціско, св. п. батька, проф. Б. А. Боженка) — 150 дол., інж. Сава Зеркаль (шануючи пам'ять довголітнього приятеля й українська патріотка Микити Мочарного) — 50 дол. Олекса Матух (Боффало) — 36 дол., д-р Теодор Костюк (Сібрук) — 30 дол.

По 25 дол. пожертвували: Сильвестер і Климентія Пігуляк (Клівленд) — замість вінка на могилу св. п. Івана Собенка, організатора Вібрецького Допомогового Комітету, д-р Юліян Мовчан (Македонія), Теодор Ткачук (Зіленд, Міч.), Г. Слободяник (Увітбі, Онт.), Людмила Драгоманова-Демиденко.

По 20 дол.: проф. Олександер Филипович (Міннеаполіс), інж. Микола Громницький (Сан Франціско), Галина Гриневич-Гувер (Сан Франціско), Сильвестер і Климентія Пігуляки(пам'яті д-ра Євгена Суховерського), д-р Мирон Зарицький, інж. В. Е. Богачевський.

По 15 дол.: д-р Любов Марголіна - Гансен, проф. Євген Федоренко.

По 10 дол.: Іван і Леся Гасьскі (Ню Йорк), І. Козачок (Монтреаль), Андрій Микитенко, Г. А. Григорчук (Етельберт, Ман.), о. протоієрей Іван Чумак, М. Домашевський (Чікаго), Юрій Баб'юк (Ню Йорк).

По 5 дол.: Федір Корсунь, А. Худяк, Андрій Залізко. 2,50 дол. — Орися Судчак (Монтреаль).

Винниченківська комісія УВАН щиро дякує всім жертводавцям. Збірка пожертв у фонд опрацювання і видання літературної спадщини В. Винниченка продовжується. Зогляду на нові проблеми, а з ними і нові труднощі, які постають перед опрацюванням нових рукописних матеріялів, Винниченківська Комісія УВАН сподівається на нові ще активніші пожертви з боку нашої свідомої патріотичної громади.

УВАН, як наукова установа, користується правом податкових пільг (Текс Ексемпт). Всі жертводавці в фонд Винниченка при УВАН мають право відраховувати свої суми пожертв від податків.

Чеки просимо виписувати на: The Ukrainian Academy (Fund Vynnychenko), а посилати на адресу: The Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U. S. Inc., 206 West 100-th St., New York, N. Y. 10025.

Винниченківська Комісія УВАН

Пам'яті Лесі Івченко

(До 30-ліття з дня смерти)

Тридцять років тому 21 вересня 1945 р. у Мюнхені загинула молода талановита українська письменниця Леся Івченко. Їй було тоді лише дев'ятнадцять років. Саме тоді перед молодою дівчиною відкрилися широкі можливості здійснення її рожевих мрій і плянів. Повна енергії й завзяття весела й життєрадісна студентка поспішала до університету. Трамвай був переповнений, Леся чіплялася на приступках трамваю. По вулиці з шаленою швидкістю мчить американська військова машина. Від страшного удару ця машина Леся падає на брук... Поховано Лесю в Мюнхені.

Леся Івченко народилася 12-го листопада 1926 р. в Києві, в родині відомих українських письменників. Її батько визначний український письменник Михайло Івченко, засуджений умовно в процесі Спілки Визволення України; він помер на Кавказі 1939 р. Мати Лесі — відома українська письменниця Людмила Івченко (Коваленко). Дитячі роки Лесі проходили в умовах большевицького терору. Під час німецької окупації Леся брала діяльну участь у праці Українського Червоного Хреста що мав головне завдання рятувати сотні тисяч полонених, приречених на голодну смерть. Але в скорому часі німці ліквідують Червоний Хрест. Лесі доводиться тяжко працювати на селі. Деякий час вона переховується, уникаючи примусового вивезення до Німеччини. Згодом за допомогою добрих людей їй пощастило виїхати до Львова, де вона розпочинає своє навчання в університеті. У Львові сімнадцятилітня Леся написала свій перший твір — повість „Зелені Дні".

Події примушують Лесю тікати далі на Захід, спочатку до Австрії, а потім до Баварії.

Повість Лесі Івченко „Зелені Дні" показує, як в умовах совєтської дійсности відбувається зміна в поглядах 14-літньої школярки Ірки, яка, кінець кінцем, виразно усвідомлює собі забріханість совєтської системи, її несправедливість і жорстокість. Цей повільний процес зміни поглядів молодої дівчини показано правдиво й майстерно. Контраст між словами і ділами був такий разючий, що вихована в школі в комуністичному дусі дівчина побачила, що все життя під владою большевиків було перейняте страшною, суцільною брехнею і тваринним страхом.

Повість „Зелені Дні" відзначається чистою українською мовою, тонким психологічним аналізом і добре побудованим діялогом.

Про літературний хист молодої письменниці свідчать також два її оповідання: „Навернення" і „На Дніпрових кручах".

Всі ці твори Лесі Івченко видано окремою книжкою. 1952 р. у Філядельфії п. н. „Зелені Дні". Замість дійсного прізвища, на титульній сторінці, а також під портретом письменниці надруковано: „Леся Оленко" — псевдонім Лесі Івченко.

Минуло 30 років... А й досі — стоїть перед очима образ цієї талановитої, розумної дівчини — красуні з її променистими великими очима, що сіяли життєрадісністю і юною енергією.

Петро Одарченко

Округа УНС Нюарку...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Головний радний Євген Іваницв в першу чергу згадав, що це перший раз він є на нарадах Округи, з якої був обраний радним, і тому дякував всім, що допомогли йому бути обраним на члена Головного Уряду УНСоюзу. Відтак інформував про пресмісячну працю на пості обласного організатора та вислови ряд порад як організувати членів. Обласний організатор Василь Оріховський провів аналізу здобутків Округи за останніх 8 місяців і назвав секретарів, які працюють віддано для розбудови цілости УНСоюзу і Округи. За його словами, по 31 серпня Округа придбала 99 членів, забезпечених на загальну суму 242,500 долярів і тимсамим виконала квоту на 77 відсотків. Згадуючи поодинокі Відділи, він привітав членів нової управи 340 Відділу в особах пані Стефанії Букшованої — голови і пані Софії Оріховської — секретарки. Він згадав, що цей Відділ є найкращим, бо вже придбав 27 членів. Відтак назвав секретарів інших Відділів та їх досягнення: Відділ 76 (секретар Мирослав Демчук) 18 членів, Відділ 37 (пані Анна Гнатюк) — 14 членів, Відділ 172 (Василь Осадчук) — 9 членів, Відділ 14 (Михайло Отрок) — 8 членів, Відділ 27 (пані Люцина Олесницька) — 7 членів, Відділ 234 (Іван Іваник) — 7 членів, Відділ 371 (Юліян Баранюк) — 7 членів, і Відділ 459 (пані Ольга Калинович) — 7 членів. Згадав також шість інших Відділів, які придбали менше членів та п'ять Відділів, що за 8 місяців часу не придбали ані одного члена, а саме Відділ 65 (секретар Андрій Сидт), 152 — (секретар Іван Бакум), 306 — (секретарка пані Анна Зуйко), 322 — (секретар Андрій Кейбіда), і Відділ 413 (секретарка пані Мелянія Ратушна).

Після доповідей відбулася дискусія, в якій дискутанти висловили вдоволення з того, що нова Будівля УНСоюзу наближається до завершення винаймю всіх поверхів.

Перед закінченням нарад обласний організатор Василь Оріховський передав на руки головного організатора 20 аплікацій нових членів від Відділів: 340 — Відділ Українських Євангеликів, секретарко якого є Софія Оріховська, передав 11 аплікацій на суму 41,000 дол., Відділ 172 (секретар Василь Осадчук) 4 аплікації, Відділ 76 (секретар Мирослав Демчук) 3 аплікації і Відділ 214 (секретар Анна Твардовська) 3 аплікації.

Закінчуючи наради, голова Округи Юліян Баранюк заявив, що Округа доложить всіх зусиль, щоби до кінця року виконати квоту на 100 відсотків.

У 100-річчя смерти Г. Х. Андерсена

Музей у Данії — без українських видань його казок

Сто років тому, 4-го серпня 1875, помер у Данії, в Копенгазі, світової слави письменник, автор казок — Ганс Християн Андерсен. Увесь культурний світ — літературні установи, журнали, преса вшанували в місяці серпні безсмертного творця чарівних казок академіями, доповідями, статтями.

У родинному місті Андерсена, в Оденсе, існує в його честь музей, в якому ці зібрані переклади його казок різними мовами світу, але й досі нема у ньому видань українською мовою, а теж немає їх бібліографії, яка мала б увійти в загальну бібліографію творів Андерсена мовами світу, яку саме готують тепер у Данії до друку.

Щоб заповнити якнайшвидше цю прикру для нас прогалину, робимо розшуки за українськими виданнями казок Андерсена, починаючи від першого видання — ще за життя автора — 1873 р. в Києві в перекладі М. Старицького з ілюстраціями М. Мурашка, відтак видання 1906 в Києві Б. Грінченка в перекладі М. Загірної, а в Галичині видання У. Педаг. Т-ва 1900 р. в 4 частинах, відтак видання М. Тараньки, в часі ІІ світової війни — в Кракові 1941 в серії „Моя книжечка", після війни численні видання Д. Соловя'я і видання друком в Авсбурзі й.н. „Дванадцять казок" в перекладі А. Орла та ряд інших, не згадуючи про численні переклади, друковані в шкільних читанках, журналах, календарях, починаючи від 1872 в львівській „Правді", а кінчаючи перекладом письменниці І. Шугай казки „Новий одяг короля" у „Веселці" 1955 р. у 150-ліття народження Андерсена. Декілька видань казок Андерсена появилося в совєтській Україні в перекладі письменниці О. Іваненко і ін.

Казки Андерсена знайшли теж дорогу до українського театрального репертуару — письменник В. С. Левицький у своїм виданні п.н. „Юний скоморох" дав сценічні переробки казок Андерсена — „Королівські шати" і „Князівна на горошині", яку й ставив на сцені в Ню Йорку І. Гірняк в 1957 р. з музикою М. Фоменка. Врешті письменник Ікер описав свої „Відвідини в Андерсена" в книжці „Будні і неділя".

Отож казки Андерсена дуже популярні в українському народі, але про це нічого не знають ні в рідній країні великого казкаря — в Данії ні в світі. Наші розшуки за українськими виданнями Андерсена не дали досі бажаних успіхів, отож звертаємось цією дорогою з просьбою до тих, що мають будьякі видання Андерсена, надіслати їх для Музею Андерсена в Данії, висилаючи їх на адресу В-ва „Євшан-зілля" за домовленою заплатою і зворотом коштів.

Адреса: YEVSHAN-ZILLA, 189 Snowdon Avenue, Toronto, Ontario, Canada M4N 2B1.

В Нюарку відбулася товариська зустріч з о. д-ром Б. Куриласом

Нюарк, Н. Дж. — Численні громадяни Нюарку, запрошені представники українських організацій і кол. парафіяни з Бельгії, вшанували окремою товариською зустріччю о. д-ра Богдана Куриласа, науковця і щирого опікуна української молоді в Бельгії. Зустріч, яка відбулася в приміщенні церкви св. Івана Хрестителя в Ірвінгтоні, поділялась на дві частини — ділову і мистецьку.

Програму розпочали члени церковного хору, які відспівали „Отче Наш", вступну молитву провів о. М. Кучм'як, Б. Дацківський представив гостей за головним столом, а о. д-р Ю. Шумовський, о. М. Кучм'як, Нестор Басняк і проф. М. Цапка виголосили короткі промови. Про свої враження з перебування серед українців в ЗСА і Канаді говорив о. д-р Курилас.

В мистецькій частині виступили юні бандуристи з Пассейку — Петро, Степанія і Юрій Лучки, учні Володимира Васькова з Нюарку, письменник - гуморист Іван Керницький - Ікер, Володимир Ратушний, В. Васьків з двома віршами власного авторства, тріо бандуристів „Гайдамаки" — Петро Шкварко, В. Васьків, М. Гнатишин і гуморист Степан Магмет.

Пані з Марійської Дружини гостили приявних вечерею. Кінцеву молитву подякн провів о. д-р Ю. Шумовський з місцевої української православної парафії.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149-2 ave

Ню Йорк, Н.Й. — З Літературно - Мистецького Клюбу повідомляють, що в приміщенні цього Клюбу, в п'ятницю 26-го вересня ц.р. о год. 7:30 вечора, пані Слава Рубель виголосить репортаж з її поїздки по Україні п.н. „Краса України в прозірках". У п'ятницю, 3-го жовтня ц.р. в клюбовій домівці, о год. 7:30 вечора відбудуться Загальні збори Клюбу.

Пам'яті Михайлини Лещишин

У вівторок, 26-го серпня ц. р. сумна вістка облетіла не тільки Клівленд і околиці, а навіть і інші місцевості Америки і Канади, бо саме в цей день тут, після тяжкої і довгої недуги, померла на 72 році життя пані — матка св. п. Михайлина Лещишин з роду Чарківська.

В днях 27 і 28-го серпня, у похоронному заведенні М. Колодія у приявності численної родини, друзів і приятелів відслужено парастас.

Співав церковний хор під орудою маестра Григорія Китастого.

У п'ятницю, 29-го серпня Заупокійну св. Літургію, у св. Володимирському Православному Соборі в Пармі, відслужив настоятель митрофорний прот. С. Ганкевич та декан Пен — Огайського деканату митрофорний прот. В. Олійник.

Відтак, на другий день, 30-го серпня тлінні останки Покійної поховано на українському православному цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Джерзі.

Похорон, очолюваний Владикою Марком, був дуже урочистий, в якому безпосередньо брали участь десять священиків, а саме: о. П. Фалько, о. Ф. Шпаченко, о. С. Шадінський, о. А. Двораківський, о. В. Железівський, о. И. Крета, о. І. Наконечний, о. П. Мелех, о. Ф.Ієточин і о. М. Петляк, а крім того також в церкві були присутні, о. М. Земляченко та о. В. Чекалюк. Співав хор під керівництвом проф. Палиоди.

Владика Марко згадав Покійну теплими словами, висловивши глибоке співчуття родині; промовляли також о. П. Фалько і о. С. Шадінський. Опісля, заходами місцевого сестрицтва, в приміщенні залі при консисторії для всіх учасників цього похорону, влаштовано тризну, де були також присутні Розалія Борис та Марія Косюк, які спеціяльно прибули з Вунсакету, Р. Айленд.

Покійна пані-матка св. п. Михайлина Лещишин народилась 28-го вересня 1903 року в Городенці, Україна, а вийшла заміж 1925 року в Канаді. Після 14-літнього перебування в Канаді, де чоловік Покійної о. Дмитро душпастирював в околицях Вінніпегу, Дафвині, Торонті і Віндзорі, в 1937 р. родина Лещишинів переїхала до Америки і перебувала на парафіях: Ст. Люїсі — Мізурі, Вунсакет, Провіденс — Р. Айленд, Клівленд, Огайо, Нюарк, Ню Джерзі. З 1939 по 1959 р. о. Дмитро був секретарем консисторії Української Автокефальної Православної Церкви в ЗСА, а пізніше до 1969 р. настоятелем в Арнолді, Пенс. Опісля відійшов на заслужений відпочинок, родина Лещишинів переїхала знову до Клівленду.

Покійна залишила у великому смутку прибитих горем: чоловіка — протопресвітера Дмитра, сина Зенона з дітьми, доньку Тамару, сваху Олену Трембліок, сестру чоловіка Варвару з мужем Остапом Лисим, племінника Володимира з дружиною Сонею та дальшу родину.

Покійна була віруючою людиною, мала добру і тиху вдачу і завжди де вона не була б аю до своєї недуги приймала активну участь не тільки в церковно-парафіяльному житті, а й в інших громадських, а зокрема в жіночих організаціях.

Про своє життя вона разом із своїм чоловіком могла б сказати словами І. Франка: „Ми чесно йшли, у нас нема зерна неправди за собою".

Як довідуємось незабаром, на свіжій могилі у Бавнд Бруці, ставитимуть Покійній пам'ятник, за проєктом архітекта Олександра Назарця.

о. С. Ганкевич
Олекса Капустянський

Патриша Герст твердить, що діяла під примусом терористів

Сан Франсіско. — Недавно арештована працівниками Еф-Бі-Ай Патриша Герст у вівторок, 23 вересня, представила судові заяву, в якій твердить, що після її схоплення членами т.зв. „Симбіоністської визвольної армії" в лютому 1974-го року, терористи фізично знущалися над нею, держали її кілька днів зв'язаною в шафі, правдоподібно давали їй наркотики, а опісля змусили брати участь в нападі на банк, загрожуючи, що вб'ють її, якщо вона відмовиться. Адвокати Патриції Герст, дочки президента газетного концерну Рандольфа Герста, старалися цією заявою переконати федерального суддю Олівера Картера, щоб дозволив, щоб Патриша була звільнена на поруку, якщо за неї зложать 500,000 дол. кавції. Але суддя Картер відкинув це клопотання, бо вважає, що немає жадного запевнення, що Патриша Герст, яка більше року скривалася від поліційних чинників, знову не втече. Коментатори вказують, що рішення судді відкинути це клопотання Патриції Герст було також базоване на тім, що її заява не дала переконливих доказів на твердження адвокатів, що вона добровільно не прилучилася до терористів, а була змушена, як також не пояснила, чому вона не піддалася поліції після того, як більшість членів „армії" в травні 1974-го року згинули в перестрілці з поліцією Лос Анджелесу. Патриша Герст тепер перебуває в тюрмі і має перейти психіятричне обслідування.

Посвячення церкви в пам'ять бойовиків ОУН та воїнів Буковинського куреня

Буковинська Україна, чи Зелена Буковина є невід'ємною частиною Соборної України. Починаючи з княжих часів, і пізніше у добі Галицько-Волинського князівства, Козацької Держави та 1918-1922 років Буковина постійно тяготіла до Соборної України. Завершенням цього були Українська Національна Рада і Всенародне віче, яке відбулося з участю представників майже всіх місцевостей Буковини, 3-го листопада 1918 р. у „Народнім Домі" в Чернівцях. На цьому вічі, згідно з принципом самовизначення, одноголосно ухвалено злуку з усім великим українським народом та стверджено „прилучення української частини Буковини до незалежної Західньо-Української Народної Республіки". Те соборницьке бажання було поглиблене злукою Західньо-Української Республіки з Українською Народною Республікою.

У тогочасній боротьбі за Державність, в роках 1918-1922, визначився Буковинський Курінь. Традиційну назву цього давнього Куреня прийняв новий Курінь, зорганізований з наказу Проводу Організації Українських Націоналістів, очолюваний бл. пам'яти полковником Андрієм Мельником, — під командуванням сотника Петра Войновського що був в часі большевицької окупації, у роках 1940-1941, провідником ОУН на Буковину і Басарабію. У постійних змаганнях під час підпілля на Буковині і Басарабії зформовано т. зв. тайні загони, що мали завдання дошкулювати червоному окупантові мілітарними наскоками: командиром загонів був поручник Дмитро Звізда, референт військових справ у проводі Буковини та Басарабії.

Новостворений Буковинський Курінь, під командою сотника Петра Войновського, на доручення Проводу ОУН, з точними пляцами та маршрутою, в перших днях серпня 1941 р. посувався вже на Придніпрянщині в напрямі столиці України, Києва. Тут почавши від Кам'янця - Подільського, виконував накази і доручення Проводу. У Києві, Курінь також підпорядковувався новозаснованій Всеукраїнській Національній Раді з проф. Миколою Величківським на чолі, склавши перед ним присягу вірности Україні. Німці, добачуючи загрозу в існуванні Буковинського Куреня, його розформували, а частина воїнів розсілася по різних частинах і територіях, включно з Білоруссю, для поборювання большевицьких партизанів. З кількох тисяч їх повернулося лише кілька сотень, решта впала на полі слави, чи стратило їх гестапо.

Одначе, навіть після розпаду Куреня, його воїни як і бойовики організовано зформувалися у бойові загони на Придніпрянщині для оборони перед насильством брунатного окупанта і червоних партизанів. А решта, вертаючись на рідну землю Буковину продовжувала далі боротьбу, організуючи відділи УПА під комадою сотника Лугового та його заступника Гайдука. Саме тому у Звернені Воюючої України про поширювання правди по Україні, крім підпису головного Командира УПА ген. хор. Т. Чупринки видніє і підпис С. Стеля керівника ОУН на Буковині.

В пам'ять тих бойовиків та воїнів Буковинського Куреня їхній командант, сотн. Петро Войновський здвигнув власним коштом і силами на свої посілості в Кергонксоні, Н. И., Церковцю-Пам'ятник в мазепинському стилі, яку посвячено 12-го липня 1975 р. Акт посвячення доконав митрофорний протоієрей Віталій Коваленко, в асисті митроф. прот. Миколи Антохія, митроф. прот. Івана Ткачука, прот. Володимира Базилевського та новоіменованого капеляна о. Теодота Глуханюка, з Канади, учасника Буковинського Куреня.

Урочисту соборну Службу Божу відправлено в супроводі хору української православної церкви св. Вознесения з Мейплвуду, Н. Дж., під диригентурою Петра Шкварка, та з участю оперних співачок Ганни Шерей, Віри Левицької, та Стефана Бартка й ін. Після відчитання Евангелії, о. митрофор. прот. Віталій Коваленко виголосив проповідь співнену патріотизмом. Він глибоко оцінив чин сотн. Петра Войновського, фундатора чи ктитора тої церковці, який своїм коштом і своєю мозольною працею, побудував Церковцю-Пам'ятник Буковинського Куреня на спомин друзів та воїнів, які віддали життя за Христову Віру та Волю України, сповняючи присягу „Здобудеш Українську Державу або згинеш в боротьбі за Неї".

По Богослуженні посвячено пропам'ятну таблицю на спомин полеглих побратимів, виготовлену українською та англійською мовами й також урочисто посвячено прапор Буковинського Куреня; на блакитнім тлі нашито золотими нитками, на одному боці Державний Тризуб з написом в горі Буковинський Курінь, а в низу 1941-1945, а на другій стороні націоналістичний Тризуб з мечем-символ дальшої боротьби за відновлення Самостійности Соборности, а на долині ОУН. Тут удруге митроф. прот. Віталій Коваленко, побажав учасникам Буковинського Куреня той прапор знову гідно донести до столиці України, до Києва.

В урочистях з прапорами взяли участь, українські комбатанські організації з ген. хор. Аркадієм Валійським та з ген. П. Смородським анолі, які рівнож з прапорами ОДУМ і ОДВУ. Всі вони, як також представники різних організацій і громадянки та громадяни були кумами й кумами й записувалися у пропам'ятній книзі і їх удекоровано жовто-блакитними стяжечками, які простягалися від посвяченого Прапору. Керівником і впорядчиком коло церковці був секретар головної команди СВУР учасник УПА на Волині поруч. Дмитро Фурманець. Також присутні могли набути жетон з церковцею, уфундованим Головною Управою ОДВУ.

Ця велика і спонтанна урочистість, — манифестація, — з участю біля 500 осіб, — закінчилася многоліттєм для ктитора церковці сотн. Петра Войновського та відспіванням церковного гимну „Боже Великий Єдиний"... Полк. Петро Содоль-Зелінський виставив малюнок Охтирської Матері Божої з прапору Запорожців полк. Болбочана з 1918 р. Командира походу на Крим Української Армії.

По обіді на Союзівці, оселі УНСоюзу, в залі „Веселка" відбулася Академія в честь Буковинського Куреня, яка розпочалася комбатанським апелем з всіма Прапорами переведеним отаманом Богданом Дацьківським від Вільного Козацтва, як також звітуванням перед ген. хор. Генералом Штабу Аркадієм Валійським, представником Ресорту Військових Справ Уряду УНР в Екзилі. Генерал перше удекорував Хрестом Заслуги Буковинського Куреня командира того Куреня сотн. Петро Войновського, який далі вдекорував триявних учасників та зв'язкових того Куреня, як також жінок і рідню полеглих воїнів Буковинського Куреня (проєкт та мистецьке виконання Хреста заслуги є сотн. Петра Войновського. Удекорування сцени з націоналістичним Тризубом та назвами головних міст, як Львів, Хуст, Чернівці та Кишинів з вказівками скерованими до Києва), як символ доби Українського Націоналізму, що її назвав сотн. Петро Войновський добою Олега Ольжича) виконав інж. архітект Роман Швед.

Програмою керував д-р Степан Ворог, запросивши до виголошення святочного реферату дир. Миколу Вігуна, члена Сенату ОУН. Доповідач накреслив політичне положення під час Другої світової війни, і намагання українців зі зброєю в руках здобути самостійність, — тоді між іншим військову формацію, був Буковинський Курінь. У мистецькій частині програми були: сольоспів солістки Марти Лиходай, який акомпаньювала й відограла сольові точки піяністка проф. Дарія Каранович, та сольоспів Михайла Шкварка, якому акомпанював Тарас Шкварко. Учасник Буковинського Куреня чотовий Іван Лукинюк з Канади зачитав власний вірш „Буковина" присвячений сотн. Петрові Войновському, а скрипаль проф. Рафаїл Венке при супроводі К. Цибика, відограв клясичні й українські композиції. Пані Ольга Білозор — Цегельська відрецитувала вірш „Незнаному воякові" О. Ольжича й двічі виступав квартет бандуристів, П. Шкварко, В. Васьків, М. Гнатишин, під керівництвом Володимира Юркевича. Академію закінчено відспіванням національного гимну.

У неділю 13-го липня в церковці відправили Службу Божу прот. Володимир Базилевський й капелян Буковинського Куреня о. Теодот Глуханюк; проповідь виголосив прот. Володимир Базилевський. Панахиду за полеглих бойовиків ОУН та воїнів Буковинського Куреня відправив митроф. прот. Віталій Коваленко в сослуженню вище згаданих отців, який також виголосив проповідь на євангельську тему, „Немає більшої любови як хто віддасть життя своє за друзів своїх". Не зважаючи на дощ, присутні зі засвіченими свічками відстояли Панахиду та проспівали полеглим „Вічну Пам'ять".

По полудні, на „Союзівці" в залі „Веселка", відбувся Бенкет, яким проводив інж. Любомир Калинич. Молитву провів митроф. прот. Віталій Коваленко, а керівник Бенкету представив головний стіл, за яким засіли представники центральних організацій і священики.

Також представлено чільних представників та учасників Буковинського Куреня.

На внесення митроф. прот. Віталія Коваленка присутні схвалили вислати привітну телеграму проф. Миколі Величківському, голові Всеукраїнської Національної Ради в Києві, на руки якого Буковинський Курінь склав присягу вірности Україні.

У мистецькій програмі виступала оперова співачка Ганна Шерей, якій акомпаньювала й відограла сольові точки піяністка Марта Глібка Самійленко.

На урочистість зі всіх сторін світу надіслано 311 привітів.

Присутні охоче набували пропам'ятну течку, в якій була коротка історія Куреня, опис церковці, дев'ять листів, марок, коверт з портретами націоналістичних провідників та учасників Буковинського Куреня. У пропам'ятну Книгу вписалися й склали пожертви понад 150 присутніх.

У понеділок 14-го липня Панахиду, за душі спочилих Буковинців на еміграції відправили митроф. прот. Микола Антохій, прот. Володимир Базилевський і о. капелян Буковинського Куреня Теодот Глуханюк з Канади.

Під час обіду в їдальні Союзівки відбулася Буковинська Зустріч, якою проводив д-р Денис Квітковський, присутні ділилися споминами перепліталися їх різноманітними дотепами, а Зустріч прикрасили сольоспіви оперові співаки Ганни Шерей та учасника Буковинського Куреня, Загула — Вибачинський з Каліфорнії.

На внутрішнє збагачення краси церковці подарували: о. прот. Володимир і Олена Базилевські — образ Христа, дві малі іконки, образ Петра і Павла, та спільно з інж. Юрієм Базилевським, образ Богоматері на Іконостас; митроф. прот. і артист — маляр о. Микола Антохій обдарував власноручно виконаними двома образами на бічні стіни іконостасу, учасник Походних Груп, також маляр, М. Михалевич створив для бічних дверей образи св. ангелів Михаїла і Гавриїла, цінну лямпадку перед образом Тайної Вечері присл. ав о. д-р прот. Яків Костецький, завісу на Райські двері і покриття на престіл виконала п-і Ляля Костецька, п-і Пелехата вишила накриття у буковинських взорах на тетрапод, цінну Чашу й інші конечні церковні посудини отримано від родини Музики з Кергонксону, Н. И., п-ні Мороз з Брит. Колюмбії Канада, вишила традиційний хрест, образ Свята Родина з різьбленими рамами подарував учасник Буковинського Куреня Михайло Гаврищук, кивот на престіл замовила Стефа Жуковська, вдова по учасникові Куреня, свічки на престіл, у пошану свого мужа Юліяна, замовила п-і Венке, Євангелію, на пошану своєї дружини, д-р Чисниковський, хрест та два свічники на кивот замовила п-і М. Герус, малу лямпку пожертвувала п-і Ярошенко, кадило о. митроф. прот. Віталій Коваленко. два рушники з України подарувала п-і О. Коровицька, один рушник вишитий буковинським взором подарувала п-і Антоніна Глібка - Мороз вдова по учасникові Куреня, недавно привезений з України рушник передала п-і Лукія з Ньюарку, Н. Дж. Окрім того зголошено різні дари від інших осіб, що про них не згадаємо. Отаман Богдан Дацьківський, від Вільного Козацтва передав вишитий образ на Сибірі „Чаша", який був посвячений під час урочистих Богослужень.

Усі урочистості безкоштовно фільмував і їх озвучив інж. Поляиський з Ньюарку, Н. Дж. Хто бажає набути ці фільми і світлини, може їх замовити.

д-р О. Соколишин

Маямі вшанувало пам'ять д-ра М. Сосновського

З ініціятиви Ірени Ракуш, голови СУА в Маямі, та Володимира Трача, колишнього голови „Союзу Купців і Промисловців" в Тернополі, найближчих приятелів св. п. д-ра Михайла Сосновського, відбулася в Маямі 7-го вересня в неділю поминальна зустріч Тернопільських Земляків, присвячена пам'яті д-ра М. Сосновського. Того ж дня о. крилошанин Петро Олексів відправив в українській католицькій церкві Успення Пресвятої Богородиці Службу Божу за спокій душі Покійного. Після Богослуження у церковній залі зібралися тернопільські земляки на жалобні сходини, які відкрив і ними проводив автор цих рядків. Повстанням з місць і хвилиною мовчанки вшановано пам'ять нашого Покійного.

Перший промовляв Володимир Трач, який довгі роки в Торонті, а згодом в Маямі товаришував з д-ром Михайлом Сосновським. Він згадав про незабутні зустрічі з св. п. д-ром М. Сосновським, який кожного року восени або взимку приїжджав з дружиною до Маямі Біч на відпочинок. В часі свого кожночасного побуту д-р Сосновський, звичайно, зустрічав своїх Земляків і дуже часто на березі океану розмовляв з ними на різні громадські та політичні теми. Наші земляки любили ці гутірки, коли ставили з них і високо цінили свого визначного земляка. З болем серця сприйняли ми цю страшну вістку про наглу і несподівану смерть нашого великого Друга і Приятеля.

З черги забрала слово Ірина Ракуш, яка теж поділилася своїми спогадами з присутніми про зустрічі з д-р Михайлом і його дружиною Оксаною Сосновськими. Вона обоє живо цікавилися громадською працею нашого жіноцтва, зокрема Відділу СУА в Маямі. Несподівана смерть д-ра Сосновського — це велика втрата для нашої спільноти, і його ніхто не буде спроможний заступити. Вона щиро співчувала великому горю дружини Покійного, яка зі смертю свого незабутнього чоловіка мабуть втратила ціль життя.

Наприкінці згадав д-ра Сосновського Б. Остап'юк. Він відмітив високі ідеї передового діяча ОУН та духові прикмети: шляхетність, скромність, щирість, та безприкладну любов до праці, що піхували все його життя. Уроджанець Гаїв Великих. Д-р Сосновський вийшов з рядів цих відданих робітників на народній ниві — серед них багато священиків, учителів та інших професіоналістів, і завдяки своїм здібностям, наполегливій праці та знанню опинився на верхах нашої культ-освітньої, політичної і наукової репрезентації. Останні роки свого життя, яке так жорстоко перервала нагла смерть, він присвятив нашому студентству, зокрема ж ТУСМ-ові. Його задушевним бажанням було те, щоб наша молода генерація, наша зміна не йшла старим шляхом роздору і незгоди політичних партій. Тому він підготовляв та виховував нові кадри на демократичних основах, щоб у згоді і єдності з толерантністю та доброзичливістю йшли вони до інакшедумаючих, новим шляхом до Великої Мети — відновлення Української Держави. Оце і є найбільшою заслугою Покійного. Піснею „Видиш, брате мій" закінчено цю поминальну зустріч.

Під час зустрічі В. Трач, згідно з бажанням дружини Покійного і родини, перевів добровільну збірку на стипендійний фонд імени д-ра М. Сосновського при Українському Вільному Університеті. На цю благородну ціль зложили: Володимир Трач 100 дол., Микола Ракуш 100 дол., д-р Юрій Тершаковець 25 дол.; Михайло Дрозд, Павло Серна, Степан і Марія Венгльовські по 20.; Богдан Остап'юк, Ераст Дзюбинський, Осип Дроз, Микола Курман, Михайло Болюх, Зенон Питляр. Ізидор Гнопко, Михайло Болко по 10 дол.; Соня Микитка і. Ремке С. по 5 дол. Разом зібрано 375 долярів.

Б. Остап'юк

Пам'яті Марка Ігоря Палагнюка

Жорстока, невблаганна смерть, на поштовому возі, 23 го серпня ц. р. перервала шляхетне молоде, в розквіті на двадцятьтретім році життя Марка Ігоря Палагнюка, члена СУМА ім. М. Павлушкова, вояка американської армії, сина відомих активних батьків в Організації Визвольного Фронту та в суспільно громадських організаціях міста Чікаґо, керівників радіогодини Організації Визвольного Фронту „Вечірня Трибуна" Любомири і Василя Палагнюків.

У четвер і п'ятницю, 28 і 29-го серпня, у похоронному заведенні Василя і Богдана Музики панахиди відслужили, настоятель українського православного катедрального собору св. Володимира о. Федір Білецький, о. д-р Іван Тилявський із українського католицького собору свв. Володимира і Ольги, о. Іван Кристюк, парох св. Софії, та диякон Андрій Ільчук. Співав церковний хор „Боян" св. Володимира.

Похорон відбувся в суботу 30-го серпня, з катедрального собору св. Володимира. Тлінні останки Покійного перевезено на цвинтар у Елмвуді.

Після похорону відбулася тризна в ресторані Белведер, яку відкрив і нею проводив о. Ф. Білецький; на панахиді і тризні промовляли: о. Ф. Білецький від родини Покійного і катедри св. Володимира, о. д-р І. Тилявський з українського собору свв. Володимира і Ольги, д-р Павло Надзікевич від СУМА, о. І. Кристюк, інж. Антін Кущинський, учитель Покійного, Ярослав Загородний від Організацій Українського Визвольного Фронту, інж. Андрій Касінчук від родини. Під час тризни зібрано 240.00 дол. на Фонд Оборони України.

З. С.

Немає в живих сл. п. Василя Мельниченка

У понеділок, 18-го серпня ц.р. невмолима смерть вирвала з наших рядів, на 55-му році життя, сл. п. Василя Мельниченка, знаного громадянина нашого міста, практикуючого християнина, члена Управи Організації Українського Визвольного Фронту і кооперативи „Українська Народна Каса", колишнього вояка-дивізійника та власника єдиної в Монтреалі книгарні „Арка".

Покійний залишив у великому смутку, недавно замужну за ним дружину Емілію, в Україні сестру, у Вінніпезі кузена Теодора Гуменюка, а в ЗСА і Канаді, а головно в Монтреалі, надзвичайно багато друзів, приятелів та знайомих, які громадно взяли участь у похоронних відправах.

Панахиди, до яких асистували прапороносці Ліги Визволення України, Спілки Української Молоді і Братства Дивізійників, відправлено у похоронному заведенні Далер на Роземонті, а парастас та Службу Божу у церкві св. Михаїла. У цих молитвах брали участь священики: о. декан Іван Гаврилюк, о. Ярослав Гайманович, о. мгр. Василь Бриявський та місцевий парох о. д-р Ігор Мончак, який виголосив, на тлі релігійним спокоєм, прощальне слово над домовиною свого друга. Труну покривав прапор Братства Дивізійників, а обабіч стояла їхня почесна сторожа. При жалібних ударах дзвону та з піснею „Святий Боже", уся громада відпровадила Покійного до похоронного авта, яке, з причини ширшку гробокопателів, нерівно до домівку з поворотом до похоронного приміщення.

Про похідну Василя які зневолив її вагні брати — привставні, у вівторок, 19-го серпня, в день свята Спаса, після Служби Божої у православному Соборі св. Софії, прибули до похоронного заведення помолитися за душу Покійника.

Після поховання відправи, у залі новозбудованого Дому Української Молоді, якого одним з фундаторів був Покійний, відбулися поминки, під час котрих представники організацій дружини і теплими словами згадували особу Померлого. Тут говорили: о. декан Іван Гаврилюк — від священства, сот. Василь Мельничук — як прибраний батько, мгр Григорій Ощипко — від Організацій Визвольного Фронту, проф. Роман Брикович — від кооперативи „Українська Народна Каса", поручник Евген Костюк — від Братства Дивізійників, проф. Іван Король — від Братства Січових Стрільців, кузен Теодор Гуменюк з Вінніпегу — від родини, та мгр Степан Гарасимович.

Усі підкреслювали високовартісні прикмети Померлого: „Він ідейний націоналіст, повний віри в Бога і Батьківщину, великий соборник і світський місіонар, громадський робітник із рисами національної виробленості і суспільного обов'язку, працелюбний, працьовитий, тихий і скромний, про якого можна сказати слово людина з великої літери. Його жертвенність на релігійно-національні цілі не знала, ні політичної ні релігійно принадлежности, а зокрема був сталим фундатором нагород для усіх Курсів Українознавства у нашому місті та добродієм юнацького журналу „Крилаті". Хоч сам не був бесідником, промовляв до нас усіх надбаннями української культури із вітрин і полиць, так прегарно влаштованої ним книгарні „Арка".

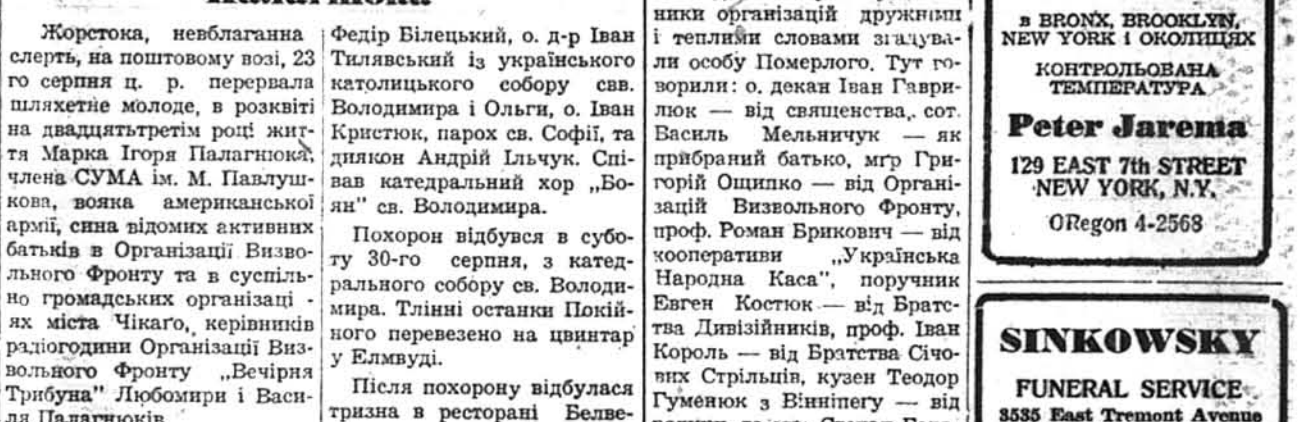
В імені опечаленої дружини, всім, хто чимнебудь причинився до вшанування пам'яті її мужа, сл. п. Василя, — щиру подяку склав мгр Степан Гарасимович, розпорядник поминками, а кінцеву молитву, за спокій душі Померлого, проповів о. д-р Ігор Мончак.

На увіковнення імені сл. п. Василя Мельниченка, численна українська громада, присутня на похоронах, склала замість квітів на могилу, $1,266.00 на фонд будови Дому Української Молоді, а приявні на поминках суму 185.00 дол. на українську пресу. Похоронний обід приготовила Жіноча Ланка при ОСУМ, під зарядом пані Наталки Кузишин.

Помeрлий походив із села Грушки, повіту Товмач, у Західній Україні.

Степан Гарасимович

ТАРЗАН, Ч. 7368. Тарзан вбив лева

„Лев був великий, сильний та лютий... Те, що мені пощастило вбити його так скоро я завдячую почутті самозбереження, як рівнож бажанні врятувати життя іншої людини..."

„Молодий мужчина фактично не був певний чому я вбив лева... Особливо, коли він почув переможний крик мавпи-самця!"